

Slik får du penere poteter

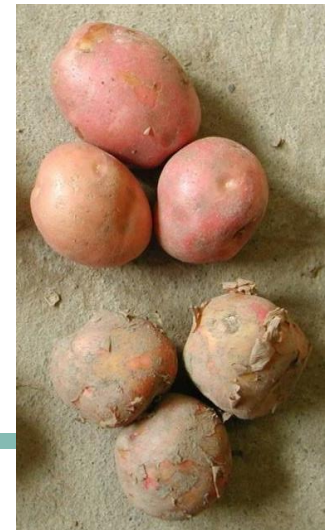
(Med utgangspunkt i resultater fra prosjekt
Økt konkurransekraft for norske poteter 2013-2017)

Eldrid Lein Molteberg, NIBIO Apelsvoll

Hva er en pen potet ?

- Jevn form
- Uten markerte grohull eller lenticeller
- God skallkvalitet
 - Helt skall (skallfast), saftspent og uten skader
 - Fri for skurv
 - Glatt skall uten krakelering (oppsprekking)
 - Blankhet/glans («shine/bloom»)

Hvordan kan vi påvirke skallkvaliteten?

- Sort
- Dyrkingssted/klima
- Dyrkingsteknikk
- Innlagring
- Lagring

Litt oppsummert kunnskap om de ulike faktorene....

Skall- kvalitet

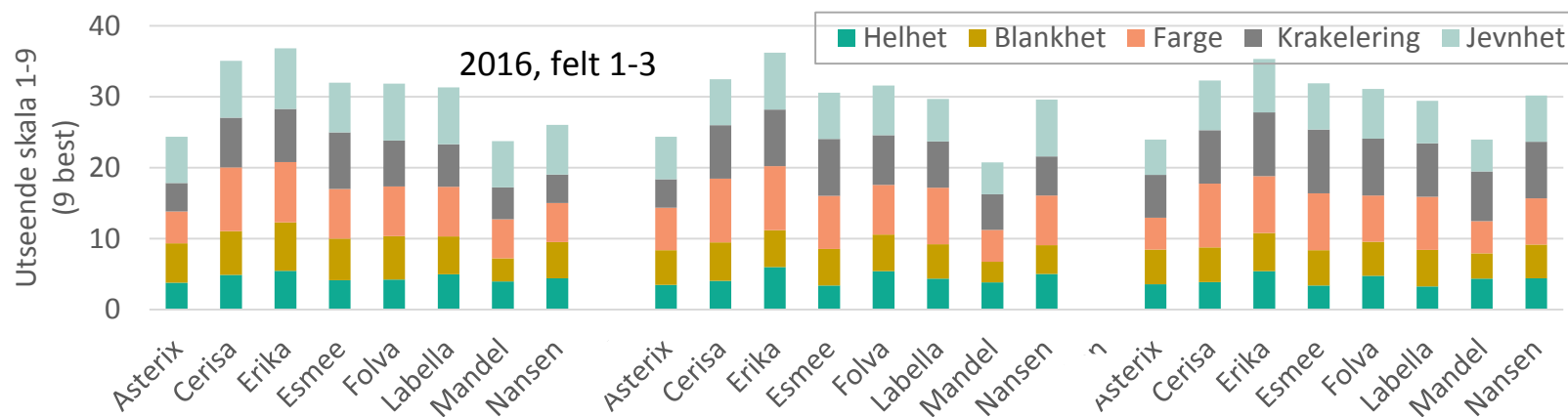
	Skurv (ulike typer)	Flassing	Blankhet/ farge/krakelering
Sort	X	X	X
Settepotet- behandling	Forbehandling – Kjemisk men også fysiologisk	Fysiologisk alder/forbehandling	X
Jordforhold, vekst/varme	X	X (setteforhold/ struktur)	X (jordens egenskaper)
Vann, næring	X	X	X
Veksttid, vekst- avslutning	X	X	X
Høsting-lagring	X	X	X

Sort og utseende

- Utseende er i stor grad sortsavhengig (eks farge, fasong, grohull, svakhet for ulike kvalitetsfeil)
- Sortssvakheter kan forsterkes/skjules under ulike dyrkingsforhold (eks skurv, krakelering, flassing)

Ulike sorter rangeres likevel stort sett likt mellom ulike felt/jordarter

Rangering etter utseende i felt 2013+2016:

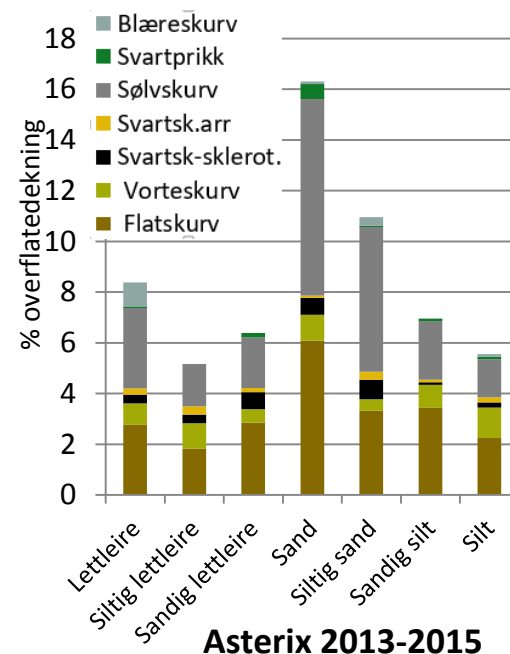
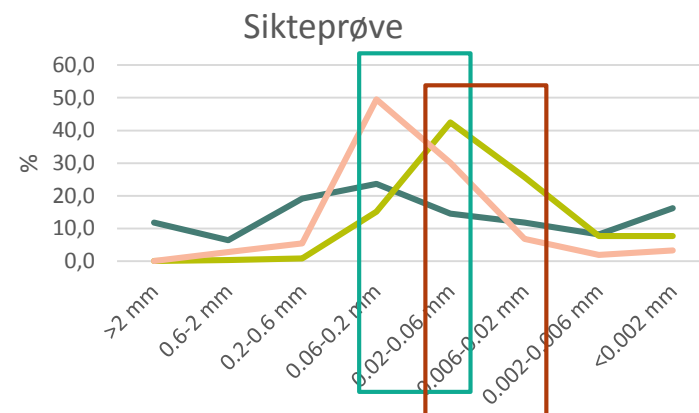
Erika, Arielle, Cerisa, Folva, Labella, Esme, Nansen (noe krakelering), Rutt (skurv), Asterix (krakelering), Mandel

Dyrkingssted/klima og skallkvalitet

- Helhet/blankhet påvirkes positivt av silt-innhold (**grov+mellomsilt**), - negativt av mye grov sand/ grus
- Krakelering – minst på steder med relativt lav jordtemperatur og middels partikkelstørrelse (**finsand/grovsilt**, 0,02-0,2 mm)
- Skurv; flatskurv og sølvskurv betyr mest
Mer flatskurv og sølvskurv på sandrik jord
En viss sammenheng flatskurv - høy pH/lite mangan

Generelt: Større variasjon i skallkvalitet innen jordarter enn mellom jordarter!

Dyrkingsteknikk og utseende

- Friskest mulig settepoteter! (...kombinert med lite jordsmitte)
- Relativt tidlig setting gir sikrere modning/skallfasthet
- Forvarming har i forsøk vært positivt for Mandel, men svakt negativt for Asterix (mer krakelering og sølvskurv)
- Viktig med jevne vannforhold for god vekst/skallutvikling
- Balansert næringstilførsel positivt, men lite eksakt viten om betydning av ulike næringsstoffer
- Beising/soppbehandling med Amistar og Maxim kan redusere sølvskurv/blæreskurv og gi penere poteter. Fungazil god effekt i andre beiseforsøk (jfr Håvard Eikemo, NIBIO)
- Ikke entydige effekter av ulik vekstavslutningsstrategi

Tiltak etter høsting

- Rask opptørking viktigste enkelt-tiltak for å få pene poteter og unngå «lagerskurv»
(sølvskurv, blæreskurv, svartprikk)
- Minst skurv ved tørr og kort/ingen sårheling
- Rask nedkjøling (0,5°C) gir noe mindre skurv men noe mer råter

Anbefaling:

- Prioriter rask og god opptørking
- Start sakte nedkjøling når poteten er tørre (egen sårhelingsperiode ikke nødvendig)
- Godt renhold reduserer luftsmitte på lageret

Prioriterte tiltak for penere poteter

- Minst mulig sykdomssmitte i jord og settepotet
- Om mulig; Velg en sort som «tåler» forholdene på dyrkingsstedet (svakheter i forhold til modning, skurv mm)
- Svakheter mot skurv eller flassing kan delvis kompenseres (forvarming, soppbehandling)
- Jevn vanntilgang. Tidlig vanningsstart motvirker stagnasjon og fungerer ofte også mot flatskurv
- Viktig med rask tørking av potetene, og å unngå kondens på lager

Takk for oppmerksomheten

Forsøksfelt i potet ved NIBIO Apelsvoll, Kapp, 2016

Prosjekt Økt konkurransekraft for norske poteter (2013-2017) var støttet av:

og 15% fra BamaGruppen , Gartnerhallen, Totenpoteter, Produsentpakkeriet Trøndelag , Tromspotet, HOFF, Orkla C&S, Fjordland/Fjordkjøkken , Strand Unikorn , NORGRO, Yara Norge, Bayer Crop Science, Syngenta, Tomra Sorting, Nordgrønt